

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 210. — ŠTEV. 210.

NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 7, 1932. — SREDA, 7. SEPTEMBRA 1932

VOLUME XXXX. — LETNIK XXXX.

NEMCIJA ZAHTEVA ENAKOST Z DRUGIMI SILAMI

FRANCIJA BO NEOBICAJNO NEMŠKO ZAHTEVO PREDLOŽILA SKUPŠČINI LIGE NARODOV

Francija zelo dvomi, da bi bilo ustrezno nemškimi zahtevam. — Posebna klavzula Liginih pravil določa, da je mogoče izpremeniti nekatere obveznosti. — Francozi so začeli uvidevati, da bi bila velika nevarnost za svetovni mir, če bi Nemčija izstopila iz Lige narodov.

PARIZ, Francija, 6. septembra. — Nemška zahteva, da se dovoli Nemčiji glede oboroževanja enakost z drugimi državami, bo predložena svetu Lige narodov.

Francoski ministrski predsednik Herriot na nemško zahtevo ni odgovoril naravnost, temveč v smislu, kot je potrebno, da pride cela zadeva pred Ligo narodov. Ker nemška zahteva nasprotuje versaillski pogodbi, jo more rešiti samo svet Lige narodov. Točka 5 v pravilih Lige narodov pa zahteva, da morajo za kako odločitev soglasno glasovati vsi delegati, zato je dvomljivo, da bi bilo vstreženo nemški zahtevi, ker Francija prav gotovo ne bo glasovala.

Vendar pa je mogoče, da bo v tem Nemčija saj nekaj dosegla, kajti točka 164 Liginih pravil določa, da je mogoče državi, ki je sprejeta v Ligo narodov, izpremeniti nekatere obveznosti pod obljubo, da se natančno drži zahtev Lige.

Svet Lige narodov se sestane koncem septembra in je sklical konferenco s posebnim namenom, da razpravlja o razoroževanju, vsled česar ne bo hotel ugoditi nemški zahtevi po večji vojski. Vsled tega bo Liga narodov najbrže izročila zadevo razorožitveni konferenci.

Tako bo nemška zahteva izročena od ene skupine do druge, toda slednjic jo bo morala katerakoli konferenca rešiti.

Francosko javno mnenje je v tem deljeno. Ena stranka zahteva, da ostane pri tem, kakor je sedaj in kot je bilo določeno v versaillski pogodbi in naj Nemčija stori, kar hoče, četudi izstopi iz Lige narodov. Druga stranka pa zopet spoznava, kaka škoda bi bila za svetovni mir, ako bi Nemčija izstopila iz Lige narodov in se zavzema za Hooverjev predlog, da se armade vseh držav za tretino zmanjšajo.

BERLIN, Nemčija, 6. septembra. — Načrt državnega kanclerja Franz von Papena, za izboljšanje gospodarskega položaja, po katerem bodo prišle velike svote denarja v narodne žile trgovine in bo z njim odpravljena bolezen nezaposlenosti, je postal postava, ko je predsednik Paul von Hindenburg podpisal njegov načrt.

V Papenovem načrtu so štiri pglavitne točke:— 1. Odredbe za povzdigo trgovine, industrije in poljedelstva; 2. odredbe za družabno življenje; 3. odredbe glede kredita; 4. različne druge odredbe.

Uradno poročilo naznanja, da ima ta načrt glavni namen odpraviti brezposelnost ter pomagati manjšim podjetjem.

Vlada je naznanila, da bo v najbližji bodočnosti na razpolago 750,000,000 mark (\$187,500,000) za javna dela, medtem ko bo pomagano privatni industriji v obliki davčnih certifikatov v znesku pol drugega milijona dolarjev. Za plačane davke bodo izdani certifikati, na podlagi katerih bo mogoče dobiti nova posojila. Na podlagi tega načrta upa vlada, da bo preskrbela delo za 1,750,000 delavcev.

S sprejemom novih delavcev ima delodajalec pravico sorazmerno znižati plače delavcem, toda tudi v tem je postavljena meja. Delodajalec bo dobil od države po 400 mark na leto za vsakega delavca, kar bo plačano v davčnih certifikatih.

Podonavska gospodarska konferenca

REPUBLICANCI SO SI SVESTI VELIKE ZMAGE

Republikanski prerok napoveduje za Hooverja veliko večino. — Po Srednjem Zapadu vlada velik optimizem.

Takoj po Delavskem prazniku se je začela živahna kampanja vseh političnih strank.

Prav do prvega torka v novembru bo slišati vsak dan najrazličnejša prerokovanja, obljube, zagotovila in zatrdila. To so običajna sredstva, s katerimi skušajo pridobiti kandidati na svojo stran čimveč volitev.

V imenu republikancev je večerjav govoril zvezni senator Hatfield iz West Virginije ter rekel med drugim:

— Prilike naše stranke se boljšajo od dne do dne. Ravnokar sem se vrnil s potovanja po Srednjem Zapadu, in reči moram, da sem vsepovsod našel na velik optimizem. Hooverjeva moč narašča z vsakim dnem. Brez števila demokratov bo prišlo letos v republikanski tabor. Na tisoče se jih dolgo časa ni moglo odločiti, ko so pa slišali sprejemni govor predsednika Hooverja, jim ni kazalo drugega kot zavzeti se za republikansko stvar. Prav nič se ne bom čudil, če bo dobil predsednik dne 8. novembra še večjo večino kot jo je dobil pred štiri leti, ko je kandidiral proti Al Smithu.

Tudi v West Virginiji bo šlo, po zatrdilu tega republikanskega preroka, vse kakor po maslu. Glede te države naj bodo republikanci pomirjeni.

V Clyde, N. Y., je govoril F. Trubee Davison, pomožni vojni tajnik.

— Edinole delavnosti predsednika Hooverja — je rekel — je treba pripisati, da se zopet vrača zaupanje v gospodarsko bodočnost dežele ter da izginja strah, ki je precej časa onemogočal vsako inicijativo ter izpreminjal upanje v obup.

Predsednik Hoover se je vrnil večerjav iz svoje kempe v Virginiji, kamor se je bil podal v soboto na oddih.

MORSKI ROPARJI NA DELU

Corstanza, Romunska, 6. septembra. — Posadka holandskega parnika Galilees je naznanila, da so morskimi roparji napadli ladjo v Črnem morju ter so odnesli del tovara.

Parnik Galilees je prišel v pristanišče z dvodnevno zamudo. Častniki parnika pravijo, da so se v petek o polnoči zasedrli v bližini Constanze; kmalu nato pa je prišlo na ladjo mnogo roparjev, ki so premagali stražo.

Roparji so odnesli mnogo tovara, medtem ko so nekateri mornarji parnika še spali.

ROJALISTI GREDO V IZGNANSTVO

Gibraltar, Španija, 6. septembra. — Parnik Espana V, ki navadno vozi politične zornike, se pripravljajo na vožnjo v Cadiz, odkoder bo peljal vpriporiteltje zadnje španske rojalistične vstaje v izgnanstvo v Špansko Guinejo.

FARMERJI NOČEJO ODNEHATI

Stavkarji imajo tajne seje v Des Moines. — Picketiranje se je zopet pričelo. — Vstavili so 14 truckov.

Des Moines, Iowa, 6. septembra. — Da se bodo farmerji še dalje borili za višje cene svojih pridelkov, je dokaz to, da je prišlo v mesto veliko število farmerjev v namenu, da izdelajo načrt za nadaljevanje stavke. Iz severozapadnih krajev Iowe prihajajo poročila, da so se farmerji zopet posluževali nasilja.

Zadnja seja farmerjev je bila tajna, toda poročila uradnikov Farmers Holiday Association pravijo, da bodo farmerji nadaljevali s svojim sedanjim gibanjem, ako seja governerjev 9. septembra v Sioux County ne bo vstregla zahtevam farmerjev.

V Sioux City so farmerji vstavili voznika trucka s pridelki in so ga pretepli da mu je bila zlomljena kost na rami. Trije drugi pa so morali iskati pomoč v bolnišnici, ker so skušali voziti skozi farmerske vrste.

Ko je skušalo 14 truckov s poljskimi pridelki in živino voziti skozi vrsto 200 farmerjev so jih ustavili in vnel se je pretep.

V Correctionville, blizu Sioux City, je 500 stavkajočih farmerjev ustavilo, večje število farmerjev, ki se ne strinjajo s stavko in so hoteli peljati v mesto pet truckov goveje živine in prašičev. Po prepiru sta se obe stranki zedrnili, da se pogajata in bilo je odločeno, da smejo peljati v mesto prašiče, govejo živino pa so morali odpeljati nazaj.

Po drugih krajih v Iowi, Nebraska, in South Dakoti je bilo mirno.

Na Delavski dan je voditelj stavke Milo Reno govoril 2000 farmerjem in v svojem govoru je izjavil:

— Pustite jih, naj vas vržejo v ječo, naj streljajo s strojnimi puškami; toda ne bodo.

TURATI JE DUŠEVNO BOLAN

Rim, Italija, 6. septembra. — Augusto Turati, ki je bil do pred dvema letoma tajnik fašistovske stranke in druga najvplivnejša oseba v fašistovski vladi, je stopil v psihopatično kliniko v Rimu.

PREDSEDNIŠKE VOLITVE V EKVADORJU

Quito, Ekvador 6. septembra. Provizorična vlada pod senatnim predsednikom Alberto Martinez je odredila, da se vrše 30. in 31. oktobra predsedniške volitve.

Prejšnji provizorični predsednik Alfredo Moreno je odpotoval v Guayaquil. Pred enim tdnom je prizoril revolucijo novo izvoljeni predsednik Neptali Bonifaz, ker ga senat ni potrdil, ker ni ekvadorski državljan.

VELIKA POVODENJ V TEXAS

Rio Grande je preplavila obsežne pokrajine. — Več sto ljudi je brez strehe. — Samo en okraj ima škode nad dva milijona dolarjev.

Brownsville Texas, 6. septembra. — Vsled narastle vode Rio Grande je več sto oseb brez strehe, toda nasadi lemon in druga polja so najbrže vsa nevarnosti opustošenja, ker voda proti Brownsville in proti Mehikemu zalivu vpa-da.

Višek je dosegla povodenj v Rio Grande City. Vojaški letalci so naznanili, da je med Penitas in Rio Grande City široka od dveh do pet milj.

Voda je prestopila bregove v Reynosa, Mehika, toda noben most nižje od Rio Grande City ni bil poškodovan.

Letalci iz San Antonio so preskušali povodenj. Prostovoljne pomožne družbe so bile ustanovljene v McAllen in drugih mestih, da preskrbijo prizadetim bivališča in hrano. Vojaška garnizija v Forest Ringgold je izpraznila vojašnice in se sedaj zopet pripravljajo da se vrne v svoje prostore. Kavalerija je bila pripravljena za vsako pomoč, ki bi bila potrebna.

Koliko življenj je bilo izgubljenih v gorenjem toku reke, kjer je bila škoda na polju in na poslopih največja, še ni znano.

V Val Verde se ceni škoda na dva milijona dolarjev. Voda je odnesla železniški tir, mostove, cestne, farmerska poslopja in živino na obeh straneh meje. Več sto družin je brez strehe v Eagle Pass, Texas in Piedras Negras v Mehiki.

DELAVSKI TAJNIK ZA VIŠJE PLAČE

Syracuse, N. Y., 6. septembra. Delavski tajnik je v svojem govoru z ozirom na to, ker prihajajo boljši časi za delavce, zagovarjal načrt za višje plače in znižanje delovnih ur.

V svojem govoru je rekel Doak, da se je depresija zavlekla samo zaradi razmer v Evropi, da pa se razmere obračajo na boljše.

Konečno je rekel: — Zelo me veseli, da morem reči, da kažejo vsi znaki, da se razmere izboljšujejo tudi v drugih deželah in tudi v naši deželi.

FORDOVA TOVARNA ZOPET OTVORJENA

Detroit, Mich., 6. septembra. — Danes je bila zopet otvorjena največja tovarna Ford Motor Company, ki je bila tri tedne zaprta. Delo so dobili le tisti delavci, ki so bili že prej uslužbeni pri tej družbi.

"GRAF ZEPPELIN" SE JE VRNIL IZ JUŽNE AMERIKE

Friedrichshafen, Nemčija, 6. septembra. — Vodljivi balon "Graf Zeppelin" se je danes vrnil s svojega poleta v Južno Ameriko. Dr. Eckener je izjavil, da so imeli krasno vožnjo.

PETNAJST DRŽAV JE POSLALO SVOJE DELEGATE V ITALIJO

STRESA, Italija, 6. septembra. — Danes se je pričela konferenca podonavskih držav, ki je bila sklicana v namenu, da reši gospodarski položaj osrednje Evrope, kar je sedaj najbolj vprašanje osrednje Evrope. Na konferenci je zastopanih 15 držav.

Nemčija je nasprotovala udeležbi Latvije, ki je skupno z Estonijo zahtevala, da je dovoljeno tudi drugim državam, vključno Rusijo, udeležiti se konference. Drugi zastopniki so podpirali zahtevo Latvije, toda večina zastopnikov je odločila, da smejo baltiške države biti na konferenci samo kot opazovalci.

Predsednik konference, francoski delegat Georges Bonnet, je rekel delegatom, da je bilo o podonavskih državah že razpravljano na devetih konferencah in pri sedanjih Lige narodov in da je sedaj bila zadnja ura, da pride do kake odločitve.

Bonnet je rekel, da preti podonavskim državam poguba ter je poudarjal potrebo, da konferenca odloči, ako je mogoče spraviti gospodarski položaj v Evropi v ravnotežje, ako vsaka država postavlja vedno višjo carino na tuje izdelke.

Bonnet je tudi rekel, da je uspeh konference velikega pomena za bodočo konferenco. Na konferenci je mnogo tehničnih in drugih izvedencev.

Na konferenci bodo mnogo razpravljali o stabilnosti denarja balkanskih držav, o poljedelstvu in trgovini.

Ženeva, Švica, 6. septembra. — Odbor izvedencev, ki ima nalogo izdelati vse priprave za mednarodno gospodarsko konferenco v Ženevi, se bo sestal 23. septembra. Angleški ministrski predsednik Ramsay MacDonald je predlagal, da se izvedenci združijo s svetom Lige narodov, ki prične s svojim zasedanjem 23. septembra.

Pred nekaj dnevi je razpravljalo o tem s kraljem Jurijem v Balmoral kajti tako kralj kot vlada je dobila mnogo pozivov, da naj posreduje v tej stvari.

Stavka se je pričela, ker so lastniki tovarn znižali plače za 12 odstotkov. Delavci so bili pripravljeno privoliti v šestodstotno znižanje in po več mesecih pogajanja niso imela nikakega uspeha.

ORTIZ RUBIO JE DOSPEL V ZDR. DRŽAVE

Bivši mehiški predsednik je šel v Californijo iskat zdravja. — Pravi, da je usoda Mehike v dobrih rokah.

El Paso, Texas, 6. septembra. Ko je stopil bivši mehiški predsednik Ortiz Rubio na železniški postaji z vlaka, ga je pozdravilo kakih tritisoč oseb z živahnim "Viva"! V Združene države je prišel iskat zdravja ter se bo dalj časa mudil v San Diego, Cal.

Navdušenega sprejema je bil očividno vesel. Rekel je, da je resigniral iz zdravstvenih ozirov ter da ni imel nikakega spora z generalom Callesom, katerega imenujejo "močnega moža Mehike".

Sprva je nameraval potovati preko Hot Springs, Ark., pa je moral izpremeniti svoj načrt, ker se je vsled povodnji porušil most pri Laredo, Texas. Glede svojega naslednika, generala Rodriguez, se je zelo iskavo izrazil. — General Rodriguez je bil moj najboljši tovariš. Zagotavljam vam, da je usoda Mehike v dobrih rokah. — Dejstvo, da je general na delu vlade, ne pomenja nobene nevarnosti, kajti Rodriguez je v arcu civilist.

ANGLIJA SKUŠA KONČATI ŠTRAJK

Delavski minister je povabil na konferenco industrijalce in delavce. Ministr. predsednik se je vrnil.

London, Anglija 6. septembra. Vlada je sklenila, da bo posredovala v stavki nad 100,000 delavcev v bombažnih tovarnah v Lancashire. V tej stavki, ki se je pričela zaradi plač, je v najkrajšem času lahko prizadetih pol milijona delavcev, ako se stavka prej ne konča.

Delavski minister Sir Henry Betterton je poslal pisma zastopnikom industrijalcev in delavcev ter jih je povabil na konferenco z vladnimi zastopniki.

Pismo naznanja, da vlada podpira pogoje za poravnavo, kakor jih je predlagalo časopisje.

Ministrski predsednik Ramsay MacDonald se je vrnil s počitnic in je po svojem povratku takoj imel konferenco z delavskim ministrom. Razpravljala sta o razvoju stavke ki je velikega pomena, kajti zadnje čase se je tekstilna industrija začela zopet razvijati in bi vsled dolge stavke zopet imela veliko škodo.

Pred nekaj dnevi je razpravljalo o tem s kraljem Jurijem v Balmoral kajti tako kralj kot vlada je dobila mnogo pozivov, da naj posreduje v tej stvari.

Stavka se je pričela, ker so lastniki tovarn znižali plače za 12 odstotkov. Delavci so bili pripravljeno privoliti v šestodstotno znižanje in po več mesecih pogajanja niso imela nikakega uspeha.

MODERNIZIRANJE IŠTAMBULA

London, Anglija, 6. septembra. Bivši predstojnik delavskega urada Sir Frank Baines je odpotoval na Turško, da izdelata načrt za razne javne naprave v Ištambulu.

Predsednik Mustafa Kemal paš, ki je mesto fesa upeljal klobuk, hoče, da postane Ištambul moderno mesto ter bo dal zgraditi najboljše hotele, skladišča in tovarne.

nerala Rodriguez, se je zelo iskavo izrazil.

General Rodriguez je bil moj najboljši tovariš. Zagotavljam vam, da je usoda Mehike v dobrih rokah.

Dejstvo, da je general na delu vlade, ne pomenja nobene nevarnosti, kajti Rodriguez je v arcu civilist.

"Glas Naroda"

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)
Frank Baker, President L. B. BAKER, Treas.
Place of business of the corporation and address of above officers: 125 W. 12th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

KONFERENCA V OTTAWI

Gospodarska konferenca držav britanskega imperija v Ottawi, ki se je po enomesečnem zasedanju zaključila 20. avgusta, je vse tiste, ki so od nje pričakovali nekakega gospodarskega preporoda Anglije in vsega sveta, zelo razočarala.

ne med seboj po moralnih faktorjih, po jeziku in narodnosti ali pa po kulturi in "abitusu" ter drugih neopredeljenih osebnih — in tu moralni in kulturni čimerniki — prvi vrsti držijo skupaj britanski imperij! — bi sprlo tako nasprotnojučih si materialnih interesov ne našli gospodarskih kompromisov, saj je znano, da se pri denarju navadno neha najboljši prijateljstvo.

Res je, da ottawska konferenca ni ustvarila tako zvane gospodarske enote britanskega imperija. Toda mi ne verujemo, da bi obstojal en sam član zveze britanskih držav, ki bi samo sanjal, da bi bilo kaj takega mogoče. Gospodarska enota britanskega imperija je nekaj tako idealnega, da bi si nobena gospodarska konferenca imperija ne mogla postaviti takega cilja.

Seveda nečemo s tem pretirati pomena, ki ga imajo sklepi ottawske konference, ampak smo le hoteli preveč pesimistične glasove, reducirati na pravo mero. Rezultati, gledati vsak zase, brez ozira na težkoče, ki jih je bilo treba premagati in na interesne konflikte, ki jih je bilo treba izravnati, niso ogromni, so pa maksimalni, kateri se je sprlo danih razmer dal doseči, obenem pa do kaz treznega gledanja, previdnosti in smisla za realnost, ki odlikuje člane britanskega državnega in narodne skupnosti. Kompromis med Kanado in Anglijo, ki je bil največji, predvideva 20% carino na uvoz lesa iz nebritanskih držav, kar pa se tiče uvoza mesa in slanine iz nebritanskega sveta v Anglijo se sicer ne bodo nanj postavile carine, pač pa se bo kontingental, da se štiti samo domača produkcija in favorizira uvoz iz dominijonov. Koncesijo vsem dominijonom pomeni nadalje preferenca za njihov uvoz masla, jaje in sira. Kanada pa je dobila prednost še za celo vrsto drugih svojih poljedelskih produktov, zlasti za žito, se je pa zato obvezala, da bo dobavljala železo in jeklo, ki ga je dozdaj uvažala iz U. S. A., v enaki količini iz dežele-matere. Seveda si je Kanada pri tem izgovorila zase take carine, da ne bo oškodovana njena lastna industrija. Ni znano, kako sta se Kanada in Anglija pogodili glede omejitve ruskega dumpinga sploh, vendar je pa upravičena domneva, da Anglija, ki je itak doprinesla Kanadi veliko žrtve, svojega trga Rusiji ne bo popolnoma zaprla, ker je Rusija dober odjemalec angleške strojne industrije.

Teško si je misliti, kako bi se bili gospodarski problemi, ki obstojajo med državami angleškega imperija in ki sprlo sedanje svetovne gospodarske krize kričijo po rešitvi dali zaenkrat boljše rešiti. Vsaka večja koncesija od strani Anglije bi pomenila hud udarec tako svetovnemu gospodarstvu kakor gospodarskim interesom Anglije in njenih dominijonov. Seveda — kdor gleda rezultate ottawske konference z najširšega vidika, to se pravi z vidika rešitve svetovne gospodarske in socialne krize, ta je po pravici lahko razočaran. Tudi sklepi in dogovori ottawske konference so, kar se tiče ozdravljenja bolnega gospodarstva sveta, samo paliativnega pomena: skušajo se zadržati nekateri simptomi, dočim ostanejo nedotaknjene korenine zla. V tem pogledu smemo biti prepričani, da tudi svetovna gospodarska konferenca ne bo prinesla rešitve. Zakaj državniki in gospodarstveniki sodobne družbe nimajo poguma, da se lotijo temeljnega problema: zamenjave kapitalističnega gospodarskega reda po socialnem. Če bi državni sveta imeli ta pogum, da izvedejo revolucijo gospodarskega reda mirnim in legalnim potom sami, bi si prihranili trud tolikih konferenc, ki se vse končajo s fiasco.

Vzemimo samo en primer Za Kanado je ogromnega pomena, da ima v Angliji svojega najboljšega odjemalca za žirino in za les, toda Angleži dobijo pod neprimeroma bolj ugodnimi pogoji meso iz Argentine, les pa iz Rusije, kamor sami izvažajo veliko količino poljedelskih strojev. Nasprotno pa Anglija zelo pogreša kanadskega trga za svoje železo in jeklo, Kanade pa dobijo te kovine veliko cenejše iz U. S. A. Tudi ostali dominijoni bi radi svoje poljedelske proizvode prodajali deželni materi, ki jih v ogromnih količinah ceneje dobavljajo z evropske celine, Anglija pa bi rada izpodrinila v Avstraliji japonsko blago, ki ji dela v Pacifiku pa tudi v Indiji občutno konkurenco. Zato se more vsak še tako skromen kompromis na tem polju smatrati kot precejšen uspeh, ki le potrjuje notranjo solidarost med člani britanskega imperija. Če bi se le-ti ne čutili tako zveza-

ne med seboj po moralnih faktorjih, po jeziku in narodnosti ali pa po kulturi in "abitusu" ter drugih neopredeljenih osebnih — in tu moralni in kulturni čimerniki — prvi vrsti držijo skupaj britanski imperij! — bi sprlo tako nasprotnojučih si materialnih interesov ne našli gospodarskih kompromisov, saj je znano, da se pri denarju navadno neha najboljši prijateljstvo.

POZIV NAROČNIKOM
Vse naročnike, ki se niso odzvali na poslano jim opomine prosimo, da po možnosti takoj poravnajo naročino. Komur to začasno ni mogoče, naj nam sporoči.
Vsem onim, ki se ne bodo odzvali, bomo primorani vstaviti nadaljno pošiljanje lista.
Uprava "Glas Naroda"

Dopisi. Peter Zgaga
Brooklyn, N. Y.
Slovensko pevsko društvo "Slovian" priredi svoj zaključni piknik te sezone v nedeljo 11. septembra v prijaznem gozdu nad Revum Lazarjem.
Zgodnji gostje bodo ob 10. dopoldne dobili gulaš, popoldne pa bo pečeno jagnje.
Ker bo to zadnji piknik v tem letu, se naj rojaki in "Slovianovi" prijatelji poslužijo te prilike.
Za obilno udeležbo se priporoča "Slovian".

ZAVOŽENA CARINSKA POLITIKA

Po odgoditvi kongresa se podajo kongresniki domov ter običajno posvečajo ves svoj prosti čas volilni agitaciji.

Posebno v teh počitnicah je agitacija zelo aktivna, kajti predsedniške volitve so skoro pred vrati. Vprašanje, če bodo zmagali republikanci ali demokratje, je vseprevladujoče.

Kongresnikom bi pa nič ne škodilo, če bi se ob počitnicah podali za par tednov v inozemstvo ter nekoliko preštudirali razmere po drugih državah.

Marsikatera nesmiselna zakonodaja bi nikdar ne zagledala belega dne, če bi bili gospodje, ki delajo postavbe, na jasnem glede resničnih razmer.

Izjemo med kongresniki tvori Emanuel Celler iz Brooklyna, ki je odpotoval v Evropo, kjer študira vpliv ameriškega zaščitnega tarifa na tujezemsko trgovino.

Nekemu časniškemu poročevalcu je rekel Celler: —

— Našo trgovino bomo nesrečno zavozili. Mi smo naprimer preprečili uvoz italijanskega olivnega olja in sira, dočim Italija ne pusti v deželo naših avtomobilov. Henry Ford bo zgradil v Italiji tovarno za svoje avtomobile. To pomenja beg ameriškega kapitala v inozemstvo. Toda to še ni vse. Ford bo zaposlil v tovarni tujezemske delavce, ki bodo odjedali zaslužek našim. In tako je vsepovsod. Na vsakem vogalu čakajo trgovske prilike in nam bi bilo treba le z roko seči, da bi jih dosegli. Mi pa tiščimo kakor noj glave v pesku in se čudimo, zakaj se naš eksport z vsakim dnem manjša. Amerika je začela carinsko vojno, in Amerika bo morala storiti prvi korak v smeri proti carinskemu miru.

Treba je pogledati le številke o naši inozemski trgovini, pa spoznamo, da poslanec Celler govori čisto resnico.

Naša carinska politika žene ameriški kapital v inozemstvo, viša število nezaposlenih teh manjša povpraševanje po naših surovinah in gotovih izdelkih. Dokler je bil eksport v cvetju, so naše tovarne obratovale s polno paro, dočim danes počivajo. Po naših velikih pristaniščih vlada takorekoč pokopalski mir.

Amerika se je zagrabilila z visokim carinskim zidom, pa tudi druge države niso držale rok križem, ampak so ji vrnilo milo za drago.

Kaj naj počno farmerji s svojo preobilico, kako naj se rentirajo ameriške železnice, če pa svetovna trgovina počiva ter ni skoro nobenega povpraševanja po pšenici in bombažu?

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANESLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA STOPNI SEZNAM
V JUGOSLAVILO
Din 200 \$ 4.— Lir 100 \$ 5.80
Din 300 \$ 5.90 Lir 200 \$ 11.40
Din 400 \$ 7.99 Lir 300 \$ 16.60
Din 500 \$ 9.50 Lir 400 \$ 22.—
Din 1000 \$ 18.50 Lir 500 \$ 27.—
Din 5000 \$ 91.50 Lir 1000 \$ 53.—

BORBA ZA DELOVNI ČAS

Nedavno je italijanski zastopnik v upravnem svetu Mednarodnega urada dela de Michelis, na predsednika upravnega odbora Mednarodnega urada naslovil vlogo, da se takoj znova začne z obravnavo delovnega časa. Že sam je bil preje povzročil, da se bo konference v mesecu oktobru počela predvsem s tem vprašanjem.

Ker brezposelnost v vseh državah še vedno raste in izboljšanje zdavnarskega položaja še zdalega ni na vidiku, zato je treba sleherni akcijo okoli ureditve vprašanje delovnega časa le pozdraviti.

Iktrati pa je treba omeniti, da strokovne organizacije in Mednarodni urad dela v tem oziru niso čakali na dvanajsto uro in so že zdavnaj pripravile tozadevne predloge in se zato danes zdi, da bo ta ureditve prišla že prepozno.

Že leta 1931 so delavski zastopniki v Mednarodnem uradu dela zahtevali, da se uvede 40-urni delovni teden in da se to vprašanje predloži zasedanju v l. 1931. Ta predlog je bil takrat odbit z 3 proti 6 glasovom!

Dasi se je nato ustanovila v Mednarodnem uradu dela posebna nevzpostavljena komisija, se obravnavanje vprašanja ni nič popeljalo, in so v začetku leta 1932 vodilne strokovne organizacije znova zahtevale, da se v Mednarodnem uradu dela vprašanje čim prej uredi. Vse evropske in tudi svetovne strokovne organizacije čim bolj pritiskajo na to, da se skliče posebna konferenca, ki naj razpravlja o 40-urnem delovnem tednu.

Vkljub temu se v Mednarodnem uradu dela proti tej ureditvi borijo zastopniki delodajalcev. Novi predlogi ali objasnila niso več potrebna, ker je za pravilen sklep v tej smeri že vse pripravljeno. Za to ni bilo prav nič treba italijanskega drezanja, ker je nedavno vodja fašizma v "Enciclopedia Italiana" znova podčrtaval, da je Italiji ideja mednarodnega miru ravno tako tuja kakor mu je tuja vsa miselnost v organizaciji novega reda v okviru Liga narodov.

LISTNICA UREDNIŠTVA

J. P. Brownston, W. Va. Prav z veseljem bomo priobčili, če se malo jameje izrazite. Vsebinsa dopisa nam ni umljiva in bi ne bila umljiva čitateljem.

ČE NAMERAVATE TO POLETJE OBISKATI DOMOVINO?
Pišite nam! Takoj bo brezplačna navodila in zagotavljamo vam, da boste po ceni ter udobno potovali.
METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
216 West 18 Street New York, N. Y.

ROJAK Mr. ANDREJ KOBAL SPREJET V AVDIJENCI PRI PREDSEDNIKU HOOVERJU.

31. avgusta 1932 je bil sprejet v privatni avdienci pri predsedniku Herbert Hooverju naš rojak Mr. Andrej Kobal, lektor "Columbia Univerze" v New Yorku. Mr. Kobal je izjavil: "Točno ob 12.15 uri sem vstopil v čakalnico kabineta gospoda predsednika. Pri tej priliki sem bil predstavljen zveznima tajnikoma gg. Hyde-u in Wilbur-u. Oba gospoda sta razvila živahen pogovor, ko je prišel medtem čas napovedi sprejema. Pri tem sem dobil nenavadne občutke, kajti zavedel sem se, da s stisnem roko predsedniku najmočnejše, najuglednejše in največje države. Da pa tak poset ni združen s pretiranimi ceremonijami, mi je dala garancijo nenavadna priprostost, ki vlada v predsednikovih uradnih, nad katero pa sem bil zelo presenečen.

Nato se odpro vrata sprejemne dvorane in takoj pri vstopu mi pride nasproti markantna postava gospoda predsednika. S priprostim pozdravom "Dobro jutro" se je odvrnil najin razgovor, ki je trajal deset minut, kar je z ozirom na sedanjost zaposlenost gospoda predsednika zelo pomembno. Gospod predsednik je kot oseba izredno prijazen in demokratičen, nekoliko humorist, strog opazovalec, a vedno prijaznega obraza. Po končanem razgovoru sem se poslovil od gospoda predsednika, ki mi je odzdravil: "Na svidenje!"

Pojavil sem sem se zopet v predsedniškovi čakalnici, kjer me obklojlo radovedni novinarji. Šel sem preko značaja moje avdijenčice ter jih pozdravil. Mr. Kobal pa je prvi med nami, ki je bil deležen časti sprejema in je prvi ameriški Jugoslovai, ki je bil sprejet od g. predsednika Hooverja. Mr. Kobalu na izkazanem odlikovanju iskrene čestitke!

ROBOT ČITA ČASOPISE

V Londonu so prošle dni otvorili veliko radio-razstavo, na kateri predstavlja višek atrakcije robot, ki čita iz listov in na zahtevo pove, koliko je ura. Angleški karikaturnist Strube je robota že ovekovečil v risbi, ki ponazoruje, kako velika pridobitev bo takšen robot za prvo prihodnjo mednarodno konferenco.

NAVAL NA NEW YORK.

Nakratko bom povedal, kajti zadeva je preveč značilna, da bi bila pozabljena. Prejšnji teden je newyorški župan Jimmy Walker nenadoma odstopil. Kar v glavo mu je skočilo, pa je odstopil. Nekateri so bili mnenja, da zato, ker ga je guvernator malo pretrdo prijel. Pa kaj bo tisto, Walker se ni zbal Roosevelta, pač je pa odnekod izvedel, da se pripravljajo naval na New York. Navalu bi ne bil kos in zato se je kratkoma poslovil, češ, kar sami se badrajte z Littlefallčani, jaz se že ne bom. V nedeljo zjutraj so res pridrevili kakor da bi jih bil Jankejev bik pripodil prav do New Yorka. Pridrveli so in me vrgli z gorkega ležišča. — Pojdi in nam New York razkaži — so veleli. To je lahko reči, dosti težje pa storiti. — No kaj bi radi videli? — jih vprašam. — I, pokaži, kar imate in s čimer se tako salamensko postavljate. Pokaži nam tisto Washingtonovo brv in pa Hollandovo luknjo, skozi katero se lahko pride iz New Jerseyja v New York. Pa tisto hišo bi radi videli, ki je baje najvišja na svetu, in pa če je mogoče kje kaj piščice dobiti. Tako se je glasilo povelje, pa smo že drveli proti Washington Bridge, ki je najvišji in najvišji visoki most na svetu. Mi naprej, newjerseyska policija pa za nami. V bližini Bogote nas je slavna newjerseyska policija dohitela ter na lieu mesta konstatirala, da zamore Matijeva kara voziti osemindemdeset milj na uro. Stvar je prišla pozneje na policijski stražnici tudi v zapisnik in so nam rekli, da bo treba še enkrat ali dvakrat priti, ker se tudi sodnik zanima za take stvari. Za prvo silo je moral Matija odniti par dolarjev, pa je rekel, da mu ni žal, ker mu je šele policija v New Jersey oči odprla ter s prisrge potrdila, da zamore napraviti njegova šajtrga kar za fruček po osemindemdeset milj na uro. Nato smo se odpravili proti Hollandovemu tunelu, ki je največje čudo moderne tehnike. Na poti tja so nas zopet ustavili možje postavne in vprašali, odkod smo in kam smo namenjeni. Odgovor, da smo iz Little Fallsa jih ni prav nič začudil, samo vedeti so hoteli če imajo v Little Falls zelene in rdeče luči. Matija je odvrnil, da imajo večina rdeče in da je ni lepše luči na svetu kot je galona, napolnjena z pčelo californijsko oziroma newyorško kapljo. Policiisti so se malo spogledali in po kratkem pomenu odločili, da Littlefallčanom ne pridejo na konec, da smo "bunch of irresponsible cowboys" in da je tembolje za nas, čimprej se izgubimo. V dveh kratkih dneh smo se najmanj petnajstkrat peljali preko Washingtonovega mostu in dvaintridesetkrat skozi Hollandov preder, tako da bosta ogromni podjetji kmalu izplačani, če pridejo Littlefallčani še prkrat v New York. V družbi je bil tudi sin zelene-ga Stajerja, Mr. Frank Gregorin, mož širokega obzorja in ugleden Littlefallški trgovec. Njega smo izročili v varstvo newyorškemu rojaku Mr. Strnadu, ki je obljubil, da mu bo razkazal newyorške znamenitosti. Odvedel ga je v slovensko cerkev, dočim smo se mi podali v Slovenski Dom, kjer smo videli največje čudo, kar jih premore Amerika, namreč bartenderja, ki je resnico govoril. Na vprašanje, če ima kaj vina, je odkritosrčno odvrnil da ga ima in da je kisto ko vrisk. Če je Gregorin iskal in dobil zaželjeno odvezo, mi ni znano, vem le toliko, da je bilo slovo precej težko in da se je posebno eden težko ločil, ker se je bila na petnajsti česti vzbudila ljubezen na prvi pogled. Goslužubni Littlefallčani so mi vedno dobrodošli. Toda rotim jih in prosim, za vsaj en mesec naj me v miru pustite. Zdi se mi, da se bom v enem mesecu toliko pozdravil in popravil, da jim bom potem zopet lahko dva ali tri dni na razpolago.

DRUŠTVA KI NAMERAVATE PRIREDITI VESELICE, ZABAVE O GLAŠUJTE
"GLAS NARODA" se čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.
CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Trpljenje ljubezni ROMAN IZ ŽIVLJENJA Za Glas Naroda priredil I. H.

38 (Nadaljevanje.)

Ula in Mirko gresta spočetka mirno svojo pot, oba sta zatopljena v voje misli. Mirko je moral v sebi zadušiti neko gotovo nevoljo, kajti Ivankine besede so se zvenele v njegovih ušesih. — Dokler ni prišel oni, ki mu je podarila vse svoje srece. To je bil sam! Kako natančno mu je povedala! V resnici tega ni mislil. Tedaj pa pravi Ula: — Veš kaj, Mirko, kaj me je presenetilo? Da sva danes našla Tičarjevo samo, — dr. Grom vendar ni nikamor šel — ali je mogoče — Mislimo si tako, Ula! Kar se tiče njega, je dekle pomenilo zanj veliko zablodo —

— Zanj? Samo zanj? — šine Ivanki skozi misli. Stisne njegovo roko, ki jo je držal pod njeno pazduho ter ga pri tem pogleda s svojimi velikimi, modrimi očmi in reče: — Mirko, zakaj si me Tičarjevi predstavil kot svojo zaročenko? — Ali nisi? — Tvoja sem — za vedno — to veš! Toda tvoja nevesta — Ula pogleda na svojo levo roko; na njenem prstanu je res bil prstan — toda ni bil zaročni prstan; bil je zlat in okrašen z rubinom. Mirko je razumel ta pogled; nežno jo prime za roko ter jo lahno poboža. — Vse je še mogoče popraviti, Ula! Jutri bo tvoj prst dobil primeren nakit. — Mirko! — pravi Ivanka v srečni bojzani. Mirko prikima: — Da, moja draga! To je moja sveta resnoba! In s tem prstanom te bom neločljivo privezal k sebi — — Saj to sem že davno! — pravi razgreta. — Toda pred svetom še ne! In vendar imaš pravico do tega — to sem ti dolžan — in Erika Hočevarjeva! Vedno te je imenovala kot mojega dobrega duha. In vem, da je to njena želja. Ula globoko skloni glavo in neprestano ji tečejo solze iz oči. Njegove besede so jo napadile z nepojmljivim veseljem. Prostovoljno ji je sedaj obljubil, kar je že davno bila tiha želja njenega srea. Toda nikdar ga ne bi bila za to prosila. — O, Mirko, dragi Mirko! — Prime ga za roko in na njo položi svoje lice. S silo si Mirko otrse ginjenost; nič kaj prav mu ni bilo. — Torej, Ula, pripravi se; takoj po prvi predstavi jeseni se poročiva! — Mirko, in tvoji stariši —

— Veseli bodo, ako bo njihov otrok, ki jim je delal toliko skrbi in bolečin, enkrat preskrbljen in bo prisiljen živeti v urejeni smeri. Nikar pa ne misli, da bo to za tebe lahko. Ravno nasprotno! Zdaj imaš boljše! Toda potrebujem te! Ula, potrebujem te, kot potrebujemo zraka za dihanje — pravi resno. — In v mojem življenju so zelo temne ure, katerih me je strah, tedaj se me poloti obup nad samim seboj in nad mojim znanjem — ure, Ula, katerih ti ne poznaš! In ako zopet kdaj pride taka slaba ura, Ula — — Tedaj bom pri tebi, moj Mirko, in ti bom pregnala zle duhove, — pravi iskreno — tudi jaz ne poznam nič ljubezga, kot biti pri tebi in zate skrbeti — nikdar ti ne bo žal, Mirko. Ula ga pogleda tako hvaležno in nežno, da se ginjen skloni ter jo poljubi na njene zveste oči, ki so mu toliko povedale o nesebični ženski ljubezni. In skoro osramošen se vpraša: — Ali sem vreden te ljubezni? — Marsikdo vzame brez premisleka in kot bi bilo samo ob sebi razumljivo, ne da bi se vprašal: kaj pa ti daš za to? O, možki so tako veliki dolžniki napram ženskam, da svojega dolga nikdar ne morejo poplačati — in vendar v svoji razboritosti pribijejo one, ki jih ljubijo, — na križ!

19. poglavje.

— Kot zaročenca se priporočata Ula Bregar in dr. Mirko Levar! — Da, kako se čudite! Je resno, gospoda! Mirko se poredno smeje starišem, ki so ravno sedeli pri večerji. Gospa Levarjeva je iz strahu odložila vilice in nož in začudena gleda oba, ki sta se držec za roke stala pred družino. — Ali nimate nikakih voščil? — Uli zaradi tebe ni mogoče čestitati, — godrnja oče, — samo smiliš se mi. — Toda tebi, Mirko, iz srea želim vso srečo, ker imaš tako nevesto, — pravi gospa Levarjeva in pri tem vstane. Pristopi k Uli in jo objame. Da bi premagal svojo veliko ginjenost, vpraša Mirko: — Ali imate tudi kaj spoštenega za jesti, da moremo takoj obhajati zaročilo? — Pogleda priprasto pogrnjeno mizo. — Telečja pečenka, ki je ostala od poldne, štiri jajca, kos švicarskega sira in čaj! Hm, oče, privleči vendar kaj žganega, pa bomo napravili bove. — Ne, Mirko, tega ni treba! — ugovarja Ula. — Ali že pričinjaš, Ula? Zdaj mi še nimaš nič ukazovati, kajti še niva poročena! Sicer pa sem lačen — Ula gre z gospo Levarjevo v kuhinjo, da prinese še nekaj jedil. Po svoji navadi je hotela pomagati in ne, da bi ji kdo stregel. — Toliko opravila vam damo, — se opravičuje Ula. — Mirko je na vsak način vztrajal pri tem, da še danes pridem z njim k vam. Toda ne bom vas dolgo zadrževala, ker vem, da nimate radi, da bi mi pozno spat. Gospa Levarjeva sede na navadni kuhinjski stol. — Povejte mi, kako je naenkrat prišel na to. Že tako dolgo se poznata in nikdar ni Mirko ničesar rekel — — Da, poznavala se že dolgo. — Ula poklekne poleg nje in naskloni svoj obraz na ramo stare gospe. — Vse veste! Mirka tako zelo ljubim, da morem zanj vse storiti! In tudi Mirko me ima rad, če tudi ni nikdar govoril o poroki, kot samo danes popolne na izprehodu — kratko poroča Ula. — Tedaj pa vzame stara gospa Ulin obraz med svoji roki in ji živo gleda v modre oči. — Povej mi, otrok moj, ali mora to biti? Ula sardi. Takoj je razumela. — Ne! In če bi tudi bilo, Mirku ne bi poyedala. Tiho bi sama za sebe nosila, da ga ne bi vnanemirjala. Da, to je bila nesebična ženska ljubezen, ki ni ničesar rekla, ni tožila, ki je samo tiho prenašala — Ginjena poljubi gospa Levarjeva dekle na čelo in lice.

— Moj ljubi otrok! — Samo eno bojazen imam: da ste si mogoče želeli kako drugo sinabo — Boječe vprašanje je bilo v teh besedah. Gospa Levarjeva zmaje z glavo. — Ne, Ula v resnici ne! Mirka dobro poznaš, ničesar si ne prikrivaš in se zanj prav nič ne zanašiš in tako ne bo nobenega razočaranja — kajti lahko ti ne bo z njim! Vendar pa upam, da se bo, ko bo imel enkrat svoj dom, nekoliko privadil na red — kakor je velik in močan, tako lahko je mogoče vplivati nanj. — Nikdar še nisem poskušala, — pravi Ula tiho. — Vem, Ula! Toda od tvojega vpliva pričakujem zanj najboljše. Gospa Levarjeva gladi krasne plave Uline lase. — V svojem sreču sem bila vedno vesela, da je imel tebe, Ula! Tudi ti mi reči "ti" — Ula polazi svoje ustnice na roko stare žene. — Mati! — Obe se razumete in se znajdete v svoji ljubezni do Mirka. —

— Zdaj si trej zemin, prijatelj Mirko! Mirko stoji v svoji sobi pred ogledalom in pazljivo gleda vanj. Izgleda, kot bi se sam iz sebe norčeval. Ali je zopet občutil kes zaradi tega pomembnega koraka, katerega je napravil deloma iz kljubovanja do prijatelja, deloma pa iz nejasnega, pa vendar odločilnega čustva v spominu na Eriko? Kaj bi dekel Rado, ako bi slišal o njegovi zaročki? Premišljeno bi se smejal, majal bi z glavo in rekel: — Hodiš po široki in pohojeni poti vsakdanjosti! — Toda kaj mu to mar!

(Dalje prihodnjič.)

KAKO SE VOJSKUJEJO KITAJSKI GENERALI

Nihče ne dvomi, da so kitajski vojaki zelo hrabri. V vojski kitajski vojaki vedno mislijo takole: "Kitajec ni nič, kitajski narod je vse." Zato celo prezirajo smrtno nevarnost in so vztrajni in pogumni kakor nihče. To priznava mirko radi celo njihovi sovražniki Japonci. Drugače je pa z generali. Kitajska vlada sama priznava, da so njeni generali le trgovci in spekulanti, nikakor pa ne častniki. Za vsakega kitajskega generala, pa naj si bo tudi že več let član kitajske narodne stražke, je vsaka vojna, celo vojna proti staremu in največjemu sovražniku — Japoncem, vedno najprej trgovska zadeva, ki mu mora prinesiti čimveč dobička. Seveda so med generali tudi izjeme in med njimi moramo gotovo omeniti poštenega Čangkajjska, ki je edini, ki se kot znan kitajski državnik in vojskovodja bori proti silni korupciji, ki je zavladala med kitajskimi častniki. Kako strašna je ta korupcija, spoznamo še najbolj iz telegramov, ki so jih pošiljali kitajska vlada in njeni generali. Te telegrame je objavil sedaj general Čangkajjsk. Najprej naj omenimo brzozjav japonskega vojnega atašeeja, ki ga je prejel kitajski polkovnik. Ta telegram je bil kaj kratak, toda je črnat: "Če ustavite obstreljevanje naših (japonskih) postojank, vam bomo poslali ček japonske državne banke, s katerim vam bomo nakazali 10.000 funtov sterlingov." — Razumljivo je, da je izdajalski kitajski polkovnik ustavil obstreljevanje.

Prebivalci mesteca Aubervilliersa pomeg Pariza, kjer je za župana bivši francoski ministrski predsednik Laval, do doživeli te dni neobičajno senzacijo. Na nabrežju kanala sv. Martina, ki gre po sredi mesa, se je utaborila neka menažerija, ki je priredila v nedeljo ljudsko slavlje. Med predstavo je vrgel ravnatelj podjetja v kanal 60 cm dolgega krokodila ter obljubil 100 frankov nagrade tistemu pogumnežu, ki mu ga prinese nazaj. Mladi krokodil se je izprva otopal vode, potem pa se osredil in splaval s svojimi zalezovalci naprej. Prireditelj, videčih, da se žival ne vrne pa se je polastil silen strah. Obvestili so o stvari orožnike in gasilce in kmalu je bilo vse mestee na nogah. Vse je prišlo k krokodilom, ki ga je po treh urah krutega lova ujel neki v Aubervilliersu zaposleni delavec iz Egipta. Žival je bila bolj mrtva kakor živa, vendar pa so jo ob huroskem vpitju nasli skozi mesto v ograjeni krokodilov bazen.

LOV NA KROKODILA V PARIŠKI OKOLICI

Drugi telegram Kitajski general, ki je stal s svojo vojsko pred postojankami mandžurskih in japonskih oddelkov, je brzozjavil svojemu najvišjemu komandantu sledeče: "Imam izredno ugodne postojanke pred sovražnikom, ki mi onogoačajo uspešen naskok. Napredujte!"

CENA DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA Angleško-slovensko Berilo (ENGLISH-SLOVENE REF.) \$2. Narodite ga pri KNJIGARNI 'GLAS NARODA' 216 West 15th Street New York City

ZALOSTEN KONEC SALE Bukarešta, Romunska, 6. septembra. — V sled sale, ki je imela žalostne posledice, je družina izgubila svojega sina, ki je bil vojak. Poročnik Jon Jonescu je ravnokar končal vojaško akademijo ter je s svojim prijateljem obiskal poznano družino Družba je bila veselo razpoložena in poročnik ponudi domači hčeri kozarec piva s pripombo, da se bo ustrelil, ako njegove ponudbe ne sprejme. Hčerka, misleč, da je šala, se zasmeye in okloni pivu. Jonescu pa takoj potegne revolver in se vpricho družbe ustrelil.

POMEN PICCARDOVEGA POLETA

Za merjenje višinskega žarenja je na razpolago celo vrsta priprav, od katerih pa prilajata za uporabo v zračnih vozilih zaradi teženja le dve v poštev, in sicer Kolhersterjev aparat in Geigerjev števec. Prvi je elektrometer z nekoliko manjšo natančnostjo, ki je pa neobčutljiv za tresenje; njegove registracije se izvršijo avtomatično po fotografskem potu. Geigerjev števec je silno natančen in je opremljen z ojačevalcem ter števeno aparaturo, tako da opazuje med vožnjo lahko izvršuje druga dela.

Prof. Piccard je imel oba aparata s seboj. Njiju rezultatov sicer še ni pregledal in izkoristil, pač pa je lahko s porastom višine sklepal, če tudi žarenje narašča ali ne. Močnejše žarenje oz. naraščajoča ionizacija povzroči namreč pokrov.

Inteziteto žarenja merimo po številu jonovih parov, ki nastanejo vsako sekundo v kubičnem centimetru. V višini morja spočne kozmično žarenje okroglo 1.8 ionovih parov, v višini 5000 m 20 parov in v višini 9300 m do kamor segajo natančne meritve, že 90 parov. Od 5500 m do 9300 je porast linearen in prof. Piccard je hotel med drugim ugotoviti, da-li sega to linearno naraščanje tudi preko te višine. Iz nezanesljivih podatkov prvega poleta je bilo nekako razvidno, da doseže ionizacije v višini 10.000 m maksimalno vrednost, preko te višine pa je intenzivnost manjša, nego so pričakovali. To so pokazali tudi zadnji poskusi prof. Regenerja. Ker je imel prof. Piccard tokrat neuporabno boljšo aparaturo nego prvič, je naravno, da bodo rezultati njegovih merenj to pot sigurno rešili ta zanimivi znanstveni problem.

POZOR, ROJAKI

Iz naslova na listu, katerega prejimate, je razvidno, kdaj vam je naročina pošila. Ne čakajte toraj, da se Vas opominja, temveč obno vite naročino ali direktno, ali pa pri enem sledečih naših zastopnikov

- CALIFORNIA Fontana, A. Hochevar San Francisco, Jacob Laushin
COLORADO Denver, J. Schutte Pueblo, Peter Cullig, A. Saffin Salida, Louis Costello Walsenburg, M. J. Bayuk
INDIANA Indianapolis, Louis Banich
ILLINOIS Aurora, Mary Butcher Chicago, Joseph Blush, J. Bevič J. Lukanich, Andrew Spillar Cicero, J. Fabian Joliet, A. Anzel, Mary Bamblich J. Zaletel, Joseph Hrovat La Salle, J. Spelch Mascoutah, Frank Augustin North Chicago, Anton Kobal Springfield, Matija Barborich
KANSAS Girard, Agnes Močnik Kansas City, Frank Zagar
MARYLAND Steyer, J. Černe Kitzmiller, Fr. Vodopivec
MICHIGAN Calumet, M. F. Kobe Detroit, Frank Stular
MINNESOTA Chisholm, Frank Gouže, Frank Pucelj Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula Eveleth, Louis Gouže Gilbert, Louis Vessel Hibbing, John Povše Virginia, Frank Hrvatic Waukegan, Jože Zelenc
MISSOURI St. Louis, A. Nabrgoj
MONTANA Klein, John R. Rom Roundup, M. M. Fanian Washoe, L. Champa
NEBRASKA Omaha, P. Broderick
NEW YORK Gowanda, Karl Strimsha Little Falls, Frank Maale
OHIO Barberton, John Balant, Joe Hla Cleveland, Anton Bobek, Chas Karlinger, Jacob Resnik, John Španik Euclid, F. Bajt Girard, Anton Nagode Lorain, Louis Balant in J. Kurde Miles, Frank Kogovšek Warren, Mrs. F. Rachar Youngstown, Anton Kikelj
OREGON Oregon City, Ore., J. Koblar

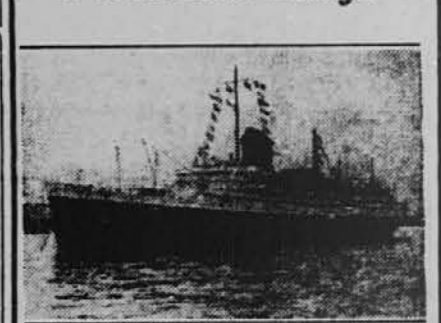
METROPOLITAN TRAVEL BUREAU 216 WEST 15th STREET NEW YORK, N. Y. PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

SHIPPING NEWS

- 28. septembra: Pres Harding v Havra
29. septembra: Berengaria v Cherbourg Bremen v Cherbourg in v Hamburg New York v Cherbourg in v Hamburg
30. septembra: Hemic v Cherbourg Minnetonka v Havra
1. oktobra: Ile de France v Havra Bremen v Cherbourg in v Bremen Milwaukee v Cherbourg in v Hamburg Roma v Genova Veendam v Boulogne sur Mer
8. septembra: Berengaria v Cherbourg Dresden v Cherbourg in Bremen Albert Ballin v Cherbourg in Hamburg
9. septembra: Evropa v Cherbourg in v Bremen France v Havre Pennland v Havre
10. septembra: Conte Grande v Genova Statedam v Boulogne sur Mer Champlain v Havre St. Louis v Cherbourg in Hamburg
11. septembra: Pennland v Havre
13. septembra: Columbus v Cherbourg in v Bremen
14. septembra: Ile de France v Havre Mauretania v Cherbourg Pres. Roosevelt v Havre
15. septembra: Bremen v Cherbourg in v Bremen Hamburg v Cherbourg in v Hamburg
16. septembra: Olympic v Cherbourg Minnewaska v Havre
17. septembra: Aquitania v Cherbourg Rochambeau v Havre Volendam v Boulogne sur Mer Augustus v Genova
20. septembra: Leviathan v Cherbourg
21. septembra: Paris v Havre
22. septembra: Stuttgart v Cherbourg in v Bremen Deutschland v Cherbourg in v Hamburg
23. septembra: Majestic v Cherbourg Westernland v Havre
24. septembra: SATURNIA V TEST Lafayette v Havre Rotterdam v Boulogne sur Mer, Cleveland v Cherbourg in v Hamburg
25. septembra: Europa v Cherbourg in v Bremen Westernland v Havre

POCENI, UDOBNO in HITRO JESENSKEGA IZLETA na najnovšem, najudobnejšem in najmodernejšem parniku Francoske Linije

"CHAMPLAIN" 4. Oktobra t. l. NIZKE CENE III. RAZREDA Do Havre samo \$ 69.50 Zelenica Havre do Ljubljane 14.75 Do Havre in nazaj samo 123.00 Do Ljubljane in nazaj samo 159.00 (Dvake dodatno.) Za vsa pojasnila o parniku, potnih listih, pernilih, itd. pišite takoj na: LEO ZAKRAJSEK General Travel Service 1559 Second Ave., New York, N. Y. all pa na French Line 19 State Street, New York

Mali Oglasi imajo velik uspeh Prepričajte se!

- PENNSYLVANIA Ambridge, Frank Jakš Bessemer, Mary Hribar Braddock, J. A. Germ Bridgeville, W. R. Jakobek Broughton, Anton Ipavec Claridge, A. Yerin Conemaugh, J. Brezovec, V. Šo. vanšek Crafton, Fr. Machek Export, G. Previč, Louis Zupan. dč, A. Škerlj Farrell, Jerry Okorn Forest City, Math Kamin Greensburg, Frank Novak Homer City in okolico, Frank Š. renchack Irwin, Mike Paushek Johnstown, John Polantz Kraysn, Ant. Tauselj Luzerne, Frank Balloch Manor, Fr. Demshar Meadow Lands, J. Koprivšek Midway, John Zust Moon Run, Frank Podmlšek Pittsburgh, Z. Jakšhe, Vine. Arh f. Pogačar Presto, F. B. Demshar Reading, J. Pezdirc Steelton, A. Hren Unity Sta. in okolico, J. Škerlj, Fr. Schifrer West Newton, Joseph Jovar Willock, J. Peterdaj
UTAH Helper, Fr. Krebe
WISCONSIN Milwaukee, Joseph Tražnik in J. Kora Sheboygan, Leo Majcen

Poziv! Izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mno go jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadevni, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno. Uprava "G. N."